

Monitoring of *Emys orbicularis* – projekto metodai ir valstybinės apskaitos

LIFE05NAT/LT000094 “PROTECTION OF EMYS ORBICULARIS AND AMPHIBIANS IN THE NORTH EUROPEAN LOWLANDS”

Balinių vėžlių ir varliagyvių apsauga Šiaurės Europos lygumose
Irma Maciulevičienė
Veisiejai regional Park, ecologist

2009-10-26/28

Balinių vėžlių monitoringas Lietuvoje

Įvairių projektų metu atgavus nepriklausomybę atlikta gyvūnų registracija, įvertintos populiacijos.

Gyventojų apklausos rodo buvus gyvūnų paplitimą plačioje teritorijoje, dabar likę tik pavieniai individai.

Pagrindinės populiacijos telkiasi keliose vietose: Juodabalė, Kučiuliškė, Petroškos, Bestraigiškė, Stračiūnai.

Valstybinis monitoringas

2008 m. buvo atliekamas valstybinis monitoringas.

9 vandens telkiniuose stebėta 10 Balinių vėžlių (*Emys orbicularis*), rastos trys dėtavietės.

Pildoma Balinio vėžlio (*Emys orbicularis*) monitoringo apskaitos duomenų forma, kurioje atsispindi:

1. Balinių vėžlių (*Emys orbicularis*) individų apskaita;
2. Vandens telkinių parametrai;
3. Dėtaviečių parametrai;
4. Vietos savybių išsaugojimo laipsnio įvertinimo parametrai.

Pvz. **Balinių vėžlių (*Emys orbicularis*) individų apskaita**

Stebėjimų vietos (vandens telkinio) Nr.	suaugę		jaunikliai		Pastabos
	1 pakartojimas	2 pakartojimas	1 pakartojimas	2 pakartojimas	
1	-	-	-	-	Naujai iškastas vandens telkinys. Numeris žemėlapyje 4
2	2	2	-	-	Numeris žemėlapyje 5
3	3	4	2	1	Numeris žemėlapyje 6. Vandens telkinys prie sodybos.
Viso vnt.	5	6	2	1	

Metodo aprašymas

Valstybinis monitoringas

Monitoringas vandens telkiniuose

1. Apskaitos vykdomos 2 kartus per sezoną.
2. Sustojama atokiau vandens telkinio ir stebima su žiūronais (rekomenduojamas laikas ryte, pirmos 3-6 val po saulės tekėjimo).

Dėtavičių stebėjimas

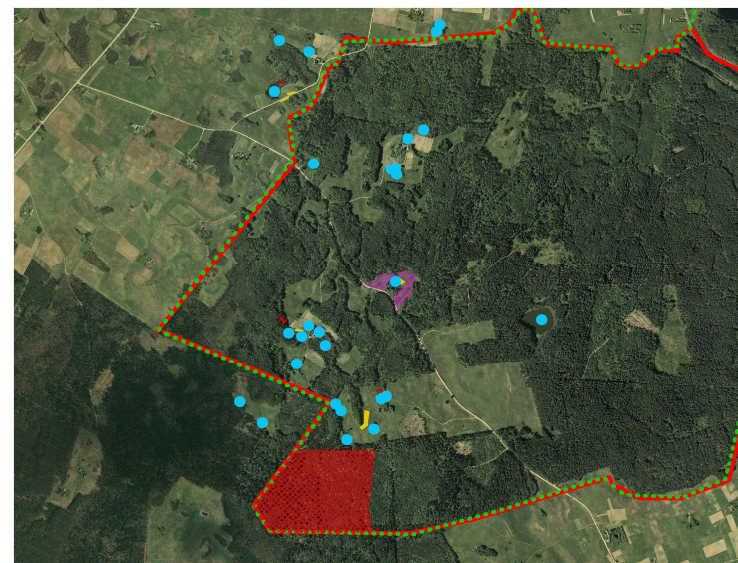
1. Dėtavičių tikrinamos ir vertinamos 1 kartą per sezoną, dienos metu: patikrinamos žinomos ir ieškomos naujos dėtavičių.
2. Nustatomos surastų dėtavičių koordinatės, atstumas nuo vandens telkinio, šlaito pasvirimo kampas, ekspozicija (pagal šlaito pasvirimo kampa).
3. Dėtavičių aplinka nufotografuojama.
4. Suskaičiuojamos sunaikintos dėtys (kiaušinių lukštų likučiai, iškasinės duobutės).
5. Surastas dėtis rekomenduojama uždengti metaliniu 50x50 cm tinklu su ne mažesnėmis kaip 4x4 cm akimis.

Life monitoringo metodai

Balinių vėžlių populiacijos tyrimai.
Gaudymas “Servan” tipo gaudyklėmis.
Žymėjimas siūstuvais ir telemetrija.
Lizdaviečių monitoringas.

Ringėliškės botaninis – zoologinis draustinis

PETROŠKŲ MIŠKAS

LEGENDA

- Natura 2000 teritorija
- Veisiejų regioninio parko ribos
- Vėžlių vasaravimo vietos
- Vėžlių žiemojimo vietos
- Lizdavietės
- Ganos teritorijos

1 0 1 2 Kilometers

Botaninis – zoologinis draustinis užima 739,16 ha plotą.
Projekto vykdymo teritorija užima apie 100 ha plotą.

Monitoringo duomenys Veisiejų regioninio parko teritorijoje.

LIFE metodu.

Sugauta 23 skirtingo amžiaus Baliniai vėžliai (*Emys orbicularis*).

Dešimčiai uždėta siūstuvai (stebėta jų migracija).

Išskirtos amžiaus grupės, nustatytas lyčių pasiskirstymas.

Rastos keturios dėtavietės.

Valstybinio monitoringo metodu.

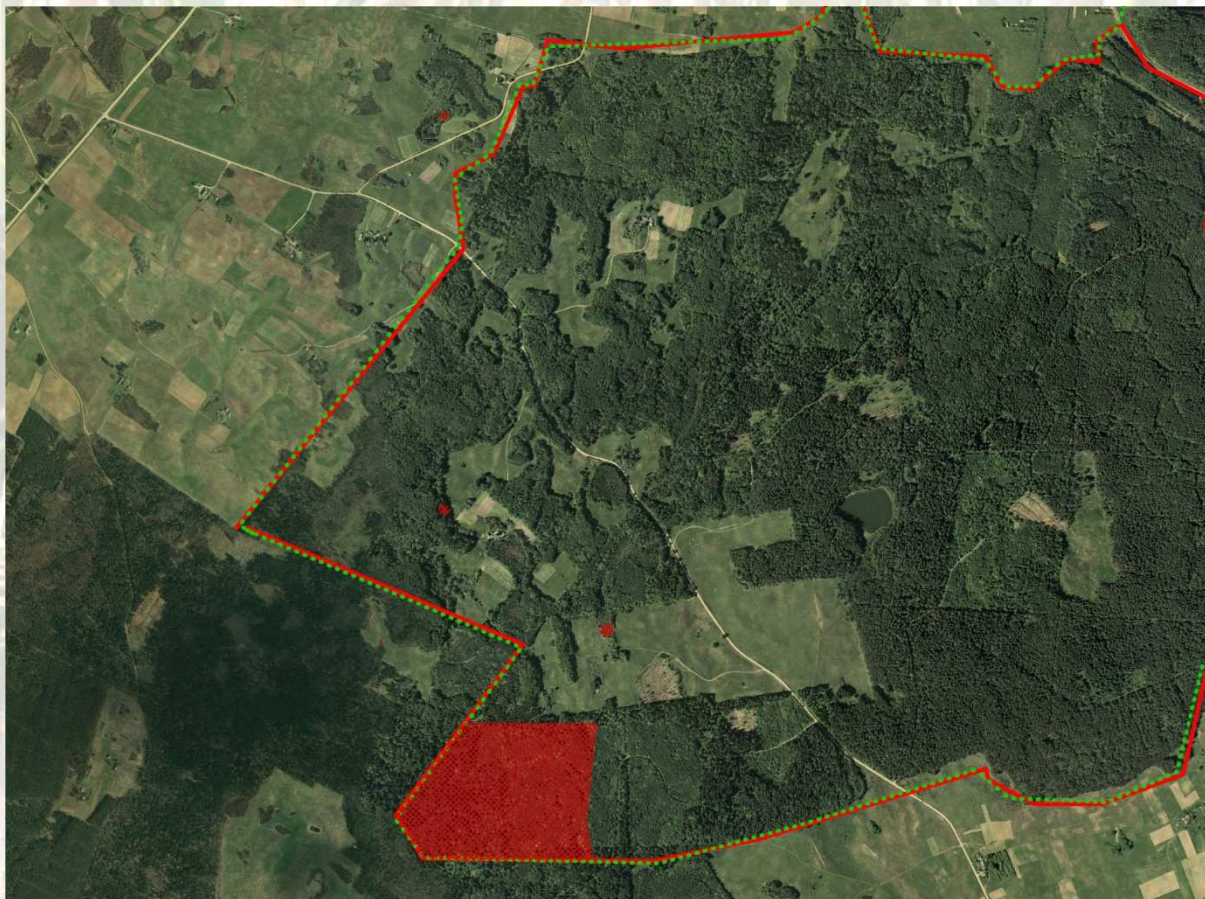
Stebėta 10 skirtingo amžiaus Balinių vėžlių (*Emys orbicularis*).

Rastos trys dėtavietės.

Projekto rezultatai

Eil. nr.	Laikas	Pagautų gyvūnų skaičius	Siųstuvo numeris
1	2008-05-27	1 (patinas Brunonas)	150.047
2	2008-05-08	1 patelė Magdalena; 1 jauniklis	150.065
3	2008-05-31	1 patelė Angelė	150.081
4	2008-06-01	1 patelė Jogailė; 2 jaunikliai	150.101
5	2008-06-02	1 patelė	
6	2008-06-03	2 vėžliai	
7	2008-06-14	1 jauniklis	
8	2008-06-16	1 patelė Krescencija	150.122
9	2008-06-17	1 jauniklis	
10	2008-07-16	1 patelė Leonora	150.142
11	2008-07-18	1 patelė Vanga	150.162
12	2008-07-22	1 patinas Lionginas	150.182
13	2008-07-23	1 patelė	
14	2008-07-25	1 jauniklis	
15	2008-07-25	1 patelė Aušrinė; 1 patinas Kristupas	150.202; 150.231
16	2008-07-26	1 jauniklis	
17	2008-08-10	2 jaunikliai	
18	2008-08-10	1 jauniklis	

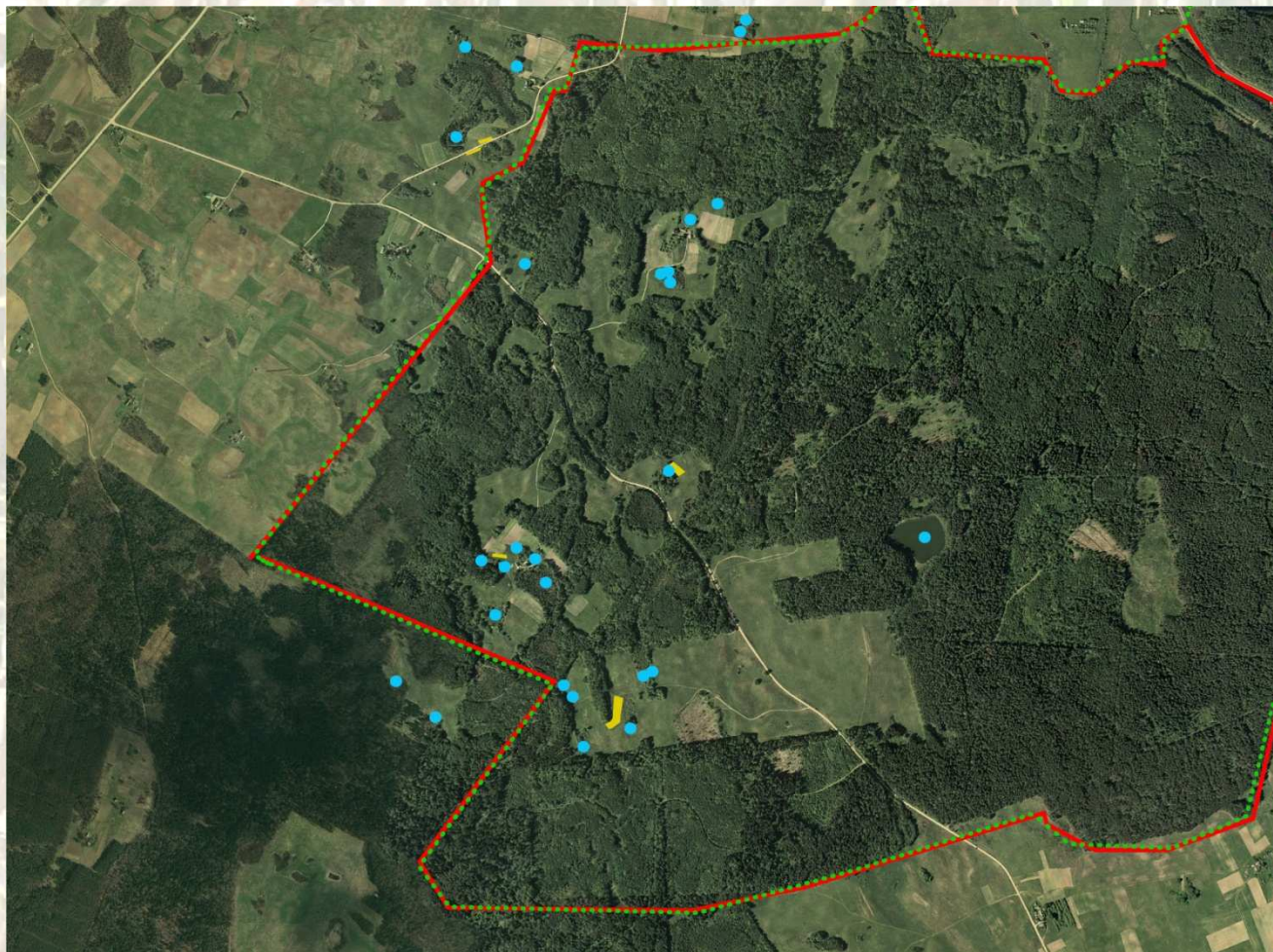
Žiemojimo vietos

Eil. nr.	Gyvūnai, siųstuvo numeris
1	Brunonas – 150.047; Magdalena – 150.065 Jogailė – 150.101 Leonora – 150.142 Aušrinė – 150.202
2	Angelė – 150.081
3	Krescencija – 150.122
4	Vanga – 150.162 Lionginas – 150.182
5	Kristupas – 150.231

Baliniai vėžliai (*Emys orbicularis*) žiemojo penkiose skirtingose vietose.

Kiaušinių dėjimo vietos

Uždengtos keturios dėtys. Viena dėtis sunaikinta.

Išvados

LIFE metodais atliekami stebėjimai duoda detalesnę ir tikslesnę informaciją, negu valstybiniu metodu atliekami stebėjimai.

LIFE metodai reikalauja daug laiko, patyrimo.

Institucijos nenoriai išduoda leidimus

Balinių vėžlių gaudymui (Aplinkos ministerija 2006-2007 metais išdavė leidimus tik 25 individams).

Ačiū už dėmesį